

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ БЕЗПЛАТНА ЕЖЕМЕСЕЧНА ПРИТУЖИТЕЛСКА ФИЛОСОФСКО-ИСКУССТВЕНА ХОВНА КУЛТУРА — списание за религия, философия и изкуство.

АБОНАМЕНТЪ: I. За България: За всички църковни учреждения, свещеници, учители, частни лица др. за година 130 лева (платими на два месеца 80 лева (платими на един пжтъ); за 50 лева (сжщо); II. За чужбина (абонемента годишен и въ предплата)—250 лева. III. Списание „Църковен вестник“—100 лв. Само „Духовна култура“ и „Църковен вестник“ се отнася до „Църковен вестник“ и при турката, да се адресира до Св. Синодъ, Редакцията.

Непомъстени ръкописи не се връщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Св. Синодъ. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитъ страници. Плащане: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всъка останала дума по 2 лева. Официалнитъ обявления на църковнитъ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агенциитъ — последнитъ получаватъ 30% отстъпка

2791 Тукъ, пл. Св. Неделя Богосл. ф-тетъ, дар.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Църковнитъ питомци и народниятъ духовно-културенъ подемъ. — † Видинский Неофитъ.
2. Придружителното писмо, съ което бѣ изпратенъ свещениятъ огънь отъ Преславъ.
3. Търновскиятъ митрополитъ Климентъ като добротворецъ. — Проф. Г. Ст. Пашевъ.
4. Една християнска философия на историята. — Б. п. Стоименовъ.
5. Накъде отиваме? — Тончо Николовъ.
6. Изъ духовната съкровищница на Църквата.
7. Художественъ отдѣлъ. — Скрититъ светини. — Йорд. п. Илиевъ.
8. Бележки и отзиви.
9. Писма и дописки.
10. Официаленъ отдѣлъ.
11. Седмиченъ прегледъ на събитията.
12. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ. II. Въ чужбина.

диръ стъпка, чрезъ кръвта и живота на хилядитъ свои свидни синове, той се приближи къмъ тоя блѣнъ. И най-сетне, подиръ толкова години на мъжки и борби, днесъ вече можемъ да се радваме на утешителни резултати. *Въковниятъ народенъ копнежъ за правда и свобода почти изцѣло е задоволенъ; идеалътъ за народно обединение се осъществява въ пълнота.*

Вие сте щастливи, че изживѣнитъ отъ народа мъчителни изпитни, борби и злополуки лично васъ не засегнаха. Вие излизате на църковно-общественото поприще днесъ, тъкмо когато народнитъ стремежи сж увѣнчани съ успѣхъ, когато борбата за свобода и обединение народно е приключена и когато голѣмитъ въпроси, досежно географско-етнографското и, тѣй нареченото, жизнено народно пространство сж сложени вече, отъ творцитъ на свѣтовнитъ сждбини, на зелената маса, за да бждатъ благополучно разрешени.

Освободени отъ мисли и тревоги по тия въпроси, общото внимание отсега на всички се съсредоточи както въ национално-просвѣтната и социално-културна област, тѣй и въ областта на народното религиозно-нравствено заздравяване. Отсега народното самосъзнание влиза въ нова фаза, въ процесъ на по-широко развитие, за да обгърне по-здраво всички българи въ новитъ широки държавни граници. Новата идеалистична интелигенция, начело съ опитни и родолюбиви общественици, учени, писатели и педагози, ще заработи съ удвояна енергия за културно-просвѣтния и социално-стопанския възходъ на цѣлокупния ни народъ. Редомъ съ това трѣбва да следватъ и сериознитъ грижи за неговитъ духовни потребности, грижитъ за чистотата и здравостта на народната ни душа. А това е задачата на Църквата и нейнитъ питомци, въ числото на които сте и вие. За успѣшното изпълнение на тая родолюбива задача вамъ се даде тукъ и специалната подготовка.

Знае се, че силата, съ която се преодолѣха въковнитъ робски мъжки и страдания, народътъ почерпи изъ съкровищницата на Църквата. Тая сила бѣше подкрепа и вдъхновение на борцитъ за правда и свобода; тя привлече и помощта и саможертвата на освободителитъ. Тая сила бѣ *изоликътъ на вѣрата въ Бога и на християнската нравственостъ*, които църковнитъ пастири въковно и гоижливо сж внедрявали въ душата на българитъ. Сжщата тая религиозно-нравствена сила ще е още по-необходима за народната душа и сега, за да се *утвърди и увъковчи осъществениятъ вече народенъ идеалъ.*

† Видинский Неофитъ.

Църковнитъ питомци и народниятъ духовно-културенъ подемъ 1).

Драги възпитаници на светата ни Църква!
Вие допълните вашето гимназиално образование и съ срѣдна богословска просвѣта въ тоя духовенъ разсадникъ. Днесъ ще се раздѣлите съ него и ще се сбогувате съ вашитъ учители и наставници. Придобили желаната солидна подготовка, сега вие ще излѣзете на църковно-общественото поприще, за да вземете съответно участие и въ общото дѣло за народния културенъ възходъ. По тоя случай, отъ името на Св. Синодъ, ще ви отправимъ нѣколко напжтствени думи.

Въ гимназията вие, безспорно, сте изучили успѣшно и българската история. Следователно, знаете, че нашиятъ народъ, по своя исторически жизненъ пжтъ, срѣща и изтърпѣ голѣми изпитни и злополуки, преживѣ въковно робство при непосилни мъжки и страдания. Знаете сжщо тѣй, че той, въ стремежа си къмъ своя свѣтълъ блѣнъ — свободата и народното си обединение — води смѣли и отчаяни борби, дава скжпи жертви. Стъпка по-

1) Напжтствена речъ при годишния актъ на 8. VI. 1941 г. къмъ завършилитъ Пастирския богословски институтъ въ Черепишкия манастиръ.

Усърдно черпена изъ църковната съкровищница презъ вѣковетъ за подкрепа и уякчаване на борческия народенъ духъ, тая сила е била и за винаги си остава единствената надеждна опора за национална самобитна здравост на българския народъ. Следователно, лесно е да се разбере, колко важна е задачата на църковно-общественитѣ дейци досежно засилването на тая опора сега, въ новата фаза на историческото ни национално и държавно битие.

Поради това, за цѣлокупния ни народъ най-важно дѣло е безспирно да се внедрява въ неговата душа силата на вѣрата и нравствеността. За успѣшното извършване на това дѣло именно Църквата тѣй грижливо подготвя своитѣ питомци въ духовнитѣ учебни заведения. Съ тая целъ се извърши тукъ и вашата подготовка. Отсега това важно за народа ни дѣло става задължително и за васъ. На всички, които сж получили просвѣта и възпитание въ духовно учебнитѣ заведения, се слага печатъ на апостолско призвание. Тоя печатъ е сложенъ и върху васъ. Отсега вие имате задължението да бждете апостоли-благовестници на вѣра и нравственостъ. Имате задължението *съ слово и съ дѣло и съ живота си да бждете свѣтлина за народа и солъ за неговитѣ морални сили*. Вие поемате дълга, въ качеството си на ревностни църковно-народни пастири, *на всѣко време и на всѣки часъ*, да поучавате, че свѣтлината на вѣрата и християнската нравственостъ сж най-важното условие, както за дълговѣчно упазване, въ чистота и свѣтлостъ, народния ликъ, тѣй и за създаване народенъ духовно-културенъ възходъ. Защото безъ това условие никой народъ не може да си обезпечи желаната дълговѣчностъ.

Следователно, главниятъ подвигъ, който Църквата очаква отъ васъ, е да създавате съ служението си това условие въ народната ни душа. Въ тоя подвигъ, въ тая родопроевѣтна дейностъ, т. е., въ усърдието да внасяте въ живота и да влагате въ съзнанието на хората висшитѣ християнски начала: *вѣрата и истината, правдата и доброто, моралната чистота и любовта*, вие ще намѣрите най-голъмо душевно задоволство и за себе си. Защото за добрия и родолюбивъ българинъ, а още повече за усърдния църковно-общественъ ръководителъ, не може да има по-голъма радостъ и дори по-голъма гордостъ, работейки въ тази насока, *да види своя народъ издигнатъ — по духовна култура, религиозно-нравствена просвѣта и гражданско благородство — до положението да бжде посочванъ като образецъ въ вѣра и благочестие, като стражъ на мира и проповѣдникъ на християнска правда и международна справедливостъ*. Такъвъ очакватъ да видятъ нашия народъ сега и великитѣ европейски народи, които помогнаха да се осъществи въжделеното ни народно обединение.

Макаръ и по други пѣтища и съ други срѣдства, въ тая насока ще се правятъ усилия отъ всички творчески фактори въ страната и отъ всички интеллигентни и родолюбиви люде въ обединената ни родина. Съ всегашната си готовностъ и Църквата усърдно е вършила и върши съответни подвизи въ сжщата насока, чрезъ своитѣ органи и чрезъ своитѣ питомци. На тоя подвигъ днесъ тая изпраца и васъ.

Прочее, идете съ миръ и съ достоинство заемете мѣстото си на църковно-общественото поприще. Идете и съ вашето благо слово, съ вашата

нравствена сила и съ вашето беззаветно родолюбие усърдно помагайте за пълния развой на народното гражданско и църковно самосъзнание и за пълната хармонична и цѣлостна просвѣта на народната душа. Идете и присъединете вашата духовно-културна дейностъ къмъ тая на опитнитѣ общественици и къмъ подвизитѣ на родолюбивата идеалистична интелигенция. Нека, съ така обединени усилия, като внедряваме силна вѣра и благъ творчески духъ въ душата на народа, да изградимъ една нова, мощна, закрепнала морално, стопански и културно, България, която да стане достоенъ стражъ на мира и могъщъ факторъ за поддържане на белезания вече новъ редъ на право, правда, християнска справедливостъ и човѣщина между балканскитѣ народи.

Вседушевно ви благопожелаваме добъръ часъ и пълненъ успѣхъ въ предстоящото ви пастирско служение!

Придружителното писмо, съ което бѣ изпратенъ свещениятъ огънь отъ Преславъ.

Негово Високопреосвещенство Варненскитъ и Преславскитъ митрополитъ Иосифъ, изпрацайки на 18 миналия месецъ май отъ Преславъ за София свещения огънь, въ сжщото време предалъ на факлоносцитѣ и следното придружително писмо до Негово Величество Царя:

Ваше Величество,

Въ присѣствие на голѣма частъ отъ клира изъ Преславската околностъ, на народъ, народни първенци и нарочнитѣ пратеници отъ столицата, днесъ, 18 май, недѣля — 6 часътъ сл. пладне, 1941 година, отслужихъ велика вечерня съ благодарственъ молебень въ храма-памятникъ на стария Преславъ, следъ което взѣхъ частъ отъ елея, намиращъ се въ кандилото съ свещения огънь, и го вложихъ въ изпратеното ми отъ Ваше Величество специално кандило, което лично запалихъ отъ свещения огънь и врчихъ на пратеницитѣ, за да го поднесатъ лично на Ваше Величество.

Следъ обща къмъ Господа Бога молитва, факлоносцитѣ и хранителитѣ на елея потеглиха въ 7.30 часа сл. пладне за столицата, изпратени тържествено и радостно отъ всички присѣтствуващи.

Ваше Величество,

Отъ националната мистика и величието на древния Преславъ и отъ красотата и олтарната тишина на Патлейна е съчетанъ елеятъ, който дава свещения и неугасимъ огънь на българския духъ.

Свещень е огънятъ на древния Преславъ, защото светецъ е царътъ и свети и велики сж мѣжетъ, които го запалиха въ душата на българския народъ.

Духоветъ на св. Царя Бориса I и сподвижницитѣ му — народни светии, духоветъ на Симеона Велики и славнитѣ му боляри бдятъ върху светото кандило, пазятъ и поддържатъ свещения огънь на древния Преславъ.

Отъ този елея преди едно хилядолѣтие св. Царь Борисъ I изпрати за вѣковното българско кандило — Охрида синь.

И това кандило, запалено отъ светаго Климента Охридски до день днешень гори и свѣти, топли и освѣтлява душитъ и сърдцата на нашитѣ братя изъ цѣла Македония.

Свѣтлината и топлината на това кандило упалиха църковно-националния животъ на тамошнитѣ ни братя цѣль и неповреденъ.

Ваше Величество,

Дивенъ и великъ е Господъ и неизповѣдими сѣ Неговитѣ пѣтица!

Нему — Господу Богу — било угодно следъ едно цѣло хилядолѣтие народътъ ни да има Царь, който, като носи името на св. Царь Борисъ I и като върви по пѣтя на неговия духъ, да стига славно съ скиптѣра си до Охрида синь.

Ваше Величество,

Богу било угодно — следъ едно хилядолѣтие Вие да допълните съ сѣщия елей на древния Преславъ сѣщото вѣковно българско кандило — Охрида синь.

Дано свѣтлината и топлината на изпращания за Охридъ отъ Ваше Величество елей, благославянь и освещаванъ отъ Архиепитѣ на сѣщата родна Църква, на която бѣ великъ Архиерей св. Климентъ Охридски, да гори и свѣти, да топли и да освѣтлява хилядолѣтно душитѣ и сърцата на тамошнитѣ ни братя, за да могатъ и тѣ, въ свобода и съ радостъ, да творятъ величието и красотата на общата ни татковина България света.

Моля Ваше Величество да приеме това придружително писмо като свидетелство предъ Васъ и предъ братята ни изъ Македония за това, че елеятъ и свещениятъ огнь изхождатъ наистина отъ кандилото на древния Преславъ.

На Ваше Величество усърденъ молитвувателъ

† *Варненский и Преславский*
митрополитъ Иосифъ.

На това придружително писмо-адресъ Н. Величество благоволилъ да отговори съ следната телеграма до Високопреосвещеный Иосифъ:

Съ благоговение приехъ и отправихъ за новоосвободенитѣ български земи запаления отъ Ваше Високопреосвещенство въ Божия храмъ на старопрестолния Преславъ свещенъ огнь, който ще стопля, освѣтлява и обединява отново сърцата и душитѣ на цѣлокупния български народъ. Благодаря Ви сърдечно за прочувственото Ви писмо-адресъ, което придружаваше божествения огнь.

Царьтъ.

Придружителното писмо на митрополитъ Иосифа, художествено написано съ красива църковно-славянска кирилица и украсено съ старобългарски орнаменти и плетеници, е било вложено въ червена кожена папка съ старобългарска бродерия.

Търновскиятъ митрополитъ Климентъ като добротворецъ.

Въ друга статия ние запознахме българското общество съ възгледитѣ на митрополитъ Климента (В. Друмевъ) за благотворителността (добротворството). Тука ще повторимъ, че тѣзи възгледи не сѣ само едно теоритическо построение, единъ, макаръ и високъ, но само „словесенъ“ идеалъ, който е чуждъ на неговата духовно-нравствена природа. Напротивъ, той е плътъ и кръвъ на митрополитъ Климента. За да се създадатъ такиви възгледи за благотворителността и такива отношения къмъ нея, каквито е ималъ митрополитъ Климентъ, се дължи, отъ една страна, на неговата отзивчивостъ къмъ чуждитѣ страдания, на неговата природна, непосредствена и напълно искрена *човѣчностъ*. Отъ друга страна, трѣбва да се каже,

че тия качества у него се свързватъ съ смѣлостъ и упоритостъ въ отстояването на възприетъ идеалъ, въ следването на избрания (всѣкога ясенъ и чистъ) пѣтъ, което пѣкъ води къмъ себеотрицание и готовностъ къмъ жертви. Отъ трета страна, ше трѣбва да се изтъкне, че за изработване на възгледитѣ и отношенията къмъ благотворителността иматъ много голѣмо и важно значение лично преживѣнитѣ болки и унижения. Понеже е билъ беденъ, лишенъ отъ срдства за следване на по-висша наука, той е могълъ добре да оцени мжкитѣ и страданията на всѣки беденъ, принуденъ да дири помощъ. Митрополитъ Климентъ още отъ ранна възраст се оказва извънредно устойчивъ въ негодитѣ и лишенията, тѣй като, въпрѣки бедността си, успѣва да запази своето силно проявено чувство и съзнание на човѣшко достоинство, на гордостъ и независимостъ на духа. Тази гордостъ, обаче, не е външна, студена, надменна, нито пѣкъ изразъ на нѣкаква суетностъ. Тя е само чисто, честно, напълно искрено зачитане на себе си и на другитѣ. Но характеристиката на личността на митрополитъ Климента не би била пълна, и неговитѣ възгледи и отношения къмъ благотворителността не биха имали здрава жизнена опора, ако къмъ тия наистина високи рѣдки и ценни качества нѣмаше друго, още по-рѣдко по-ценно качество: *пълно съответствие у него между думитѣ и дѣлата, между убежденията и поведението*. Трѣбва да се подчертае, че митрополитъ Климентъ не само учи, не само изтъква, че благотворителността, добротворството изобщо, е една висока добродетель, нравственъ дългъ на хората, на християнитѣ, но и постъпва добротворски. А постъпването му не е дѣло на външно, сухо, студено и, поради положението, което заема — принудено, фалшиво, а искрено, истински братско подпомагане, пълно съ любовъ, съ разбиране, съ съчувствие къмъ тоя, комуто се помага.

Още като деецъ около книжовното дружество и като директоръ на класното училище въ Браила, Друмевъ доста често и щедро подпомага не само българското дѣло, но и отдѣлни хора, които се обръщатъ къмъ него за помощъ. Презъ годинитѣ, които прекарва въ Браила, Друмевъ често се намира въ стѣснено материално положение, но това не му прѣчи да подпомага нуждаещитѣ се и да дѣли, както се казва, и отъ залька си, за да подкрепи било близки и роднини да следватъ, било да помага на тия чужди хора, които се намѣрватъ въ по-тежко отъ неговото материално състояние. А между българитѣ-емигранти въ Румѣния е имало много хора, които се нуждаели отъ насщния хлѣбъ. Като се вземе подъ внимание, че Друмевъ се ползува съ добро име между тѣхъ, съ несъмненъ авторитетъ, и като се знае, че мнозина сж идвали при него за съвети, допитвания по народни, просвѣтни и други културни начинания за повдигане и поддържане националитѣ стремежи на българския народъ, не е трудно да се разбере, че добросърдечниятъ, чувствителниятъ къмъ чуждитѣ страдания Друмевъ е раздавалъ доста щедро това, което е ималъ и което, при това, е било доста оскъдно. Когато неговата майка, заедно съ една отъ неговитѣ племенници (още живата и сега г-жа Петкова) гостували на Друмева въ Браила, тѣ сж имали не само възможността да видятъ неговата щедростъ въ подпомагането, но и да изпитатъ по-нѣкога и лишенията, които следвали отъ това помагане, тѣй като срдствата на Друмева изобщо били, както се спомена по-горе, твърде ограничени.

Като протосингелъ, а после и като епископъ Бранички, викарий на Доростоло-Червенския митро-

полить Григорий, той добива повече сръдства и, поради това, повече помага. Като резултатъ на тая си щедростъ епископъ Климентъ е бивалъ почти всѣкога безъ достатъчни сръдства, необходими за задоволяване на личнитъ му нужди и издръжка. Но не се знае случай, да отиде нѣкой при него да иска било парична помощъ, било съдействию въ нѣкоя по-трудна работа, било напѣтствие, и да си отиде незадоволенъ. И трѣбва да се каже, че това широко негово добротворство не се изразява въ даване или разпредѣляне на обществени, църковни сръдства, а единствено на негови лични сръдства и възможности. Тази страна отъ дейността на митрополитъ Климента намѣрва особено широко мѣсто следъ като той става управляващъ Търновската митрополия и следъ като е ималъ повече време да се застоява въ Търново. Ако държавни или църковни работи го извикватъ било въ София, било въ чужбина, или да обходи епархията—отсъствието му не е поводъ да се прекрати неговата благотворителностъ. Разбира се, най-много знаели и изпитвали върху себе си добросърдечие и щедростта на епископа, а после и на митрополитъ Климента, беднитъ отъ Търново. Не само къмъ известни празници, но и при всѣка изникнала нужда, тѣ сж бивали снабдявани кой съ брашно, кой съ дрешки, или, изобщо, съ това, отъ което е изпитвалъ най-голяма нужда. При това, той е подкрепялъ и много свои близки и роднини. Нѣкои отъ тѣхъ на лични негови сръдства получавали своето образование и то повече пѣти въ чужбина. Би могълъ нѣкой да каже, че помощта, която той дава за издръжката на близки и роднини, неговата щедростъ, изобщо, въ туй отношение не е нѣщо особено, не е нѣщо, което трѣбва да се посочва като нѣкаква особена, рѣдка добродетель. Но това би било едно доста повърхностно оценяване на тая добродетелна проява на митрополитъ Климента. Въпросъ не става тука за поддържане на роднини, а за това, *че тази поддръжка дава на българския народъ цѣль редъ добре подготвени дейци за всички области на нашия животъ*, запълня една вопиюща нужда отъ подготвени хора — мъже и жени. Трѣбва особено да се подчертае, че това не спѣва съ нищо неговата щедростъ по отношение на хора чужди, нероднини, съвсемъ далечни, и че именно въ тая посока най-много се е проявила неговата благотворителна дейностъ. Такви лица, които сж чужди нему и на които той е помогналъ, сж цѣль легионъ. Едва ли у насъ, въ миналото и сега, може нѣкой да се похвали поне съ незначителна частъ отъ това, което е направилъ митрополитъ Климентъ за образованието на жадуващата за наука българска младежъ съ иждивяване на лични сръдства.

Между беднитъ въ Търново (а такива е имало и сега има въ града, особено по крайнинитъ и около митрополията) „дѣдо Климентъ“ минава за закрилникъ и щедъръ благотворителъ. Неговото излизане отъ митрополията е нѣкакво особено триумфално шествие. Орѣфани дечица, бедни жени и старци заобикалятъ фаетона. Тѣ чакатъ помощта на дѣдо Владика. А той има особена милостъ къмъ дечицата. Обича ги искрено, дълбоко, сърдечно. Той никога не имъ отказва исканата помощъ, но дълбоко въ душата му бушува голѣма мъжа. Тия бедни дечица трѣбва да се насочатъ къмъ просвѣта, къмъ трудъ. Трѣбва да се създаде работа за тѣхнитъ родители, за да могатъ съ честенъ трудъ, а не отъ подаяние да печелятъ препитанието на дечицата си. . . Но вопиющата нужда е предъ него и той не може да каже, че нѣма, когато още се намѣрва нѣкой левъ изъ джебоветъ му. Но ето, че се случва често тъкмо такава нѣщо. Не единъ

пѣтъ той е раздавалъ всичко. Настойчиви дечица тичатъ подиръ фаетона. Тѣ тоя пѣтъ не сж получили отъ него помощъ, други сж ги изпреварили. Бедни жени и старци сжщо тѣй очакватъ своя дѣлъ. Дѣдо Климентъ спира фаетона. Заобикалятъ го всички. Той милва дечицата. „Нѣмамъ. . . Нищо вече нѣмамъ. . .“ казва той. А тѣ стоятъ. Усмивнатъ, добродушенъ, сърдеченъ, дѣдо Климентъ обръща джебоветъ на палтенцето подъ расото, на подрасника. . . И, наистина, нищо нѣма въ джебоветъ му. . . Другъ пѣтъ, ако се случи пакъ да нѣма и каже това на тия, които искатъ, вече всички знаятъ, че това е тѣй, както казва дѣдо Климентъ. Чуватъ се гласове: „Ехъ, нищо. . . Да ти дава Господъ здраве, дѣдо владико, пѣкъ и пари да ти даде, че, като има за тебе, има и за насъ“. Но ето че дѣдо владика се сдобива съ малко пари. Тогава се купува брашно, масълце и други работи и тия, които не сж получили преди помощъ отъ него, получаватъ сега своя дѣлъ. Разбира се, че това за „дѣдо Климента“ значи оскъдица, лишение, незадоволяване на негови нужди и нуждитъ на близкитъ му хора. . . Обикновено дѣдо Климентъ, макаръ и да е ималъ сравнително добри доходи, е бивалъ всѣкога въ нужда, защото тия негови доходи *никога не сж били неговии* въ сжщинския смисълъ на думата. *Тѣ сж принадлежали на всички, близки и далечни, които сж изпитвали нужда и сж се обръщали къмъ него за помощъ*. Търновци, особено по-старитъ граждани и гражданки, биха могли да разкажатъ твърде много случаи за благотворителността на митрополитъ Климента, биха могли да посочатъ много трогателни, високоназидателни примѣри, въ които се вижда щедростта му. Думатъ и дѣлата му наистина сж били всѣкога въ съгласие и всѣкога високо назидателни.

Едно особено благотворство, както споменахме, развива митрополитъ Климентъ чрезъ подкрепата, която дава на младежи отъ двата пола, които желаятъ да следватъ по-висша наука, било въ страната, било въ странство. И между тия случаи има много такива, които трогватъ и които много ясно говорятъ, какъвъ човѣкъ и какъвъ духовникъ е билъ той. Не само въ обширната Търновска епархия, но и въ други мѣста на княжеството знаели, че „дѣдо Климентъ“ много обича младежта и много ѝ помага когато тя се стрекъ къмъ по-висша наука. И той наистина обича тая младежъ и ѝ помага съ каквото може и колкото може. Нѣкои идватъ отъ далече при него, за да имъ изходатайствува стипендия, да ги настани въ разни училища, да имъ даде препоръчителни писма и пр. И той на всички помага. Нѣщо повече. Той издига отъ калѣта, както се казва, нѣкои хора, за да ги подготви за по-добъръ животъ, да ги направи полезни на обществото. И тѣ бѣха толкова много, че между тѣхъ се намѣри дори такъвъ, който, за да създаде кариера, се реши да бжде неговъ обвинителъ, да предлага дори смъртно наказание за своя благодетель, когато той не само че нѣмаше вина и не биваше да бжде обвиняванъ, но за дѣлата си, за които го сждѣха, трѣбваше да бжде хваленъ и въздиганъ. Но и следъ тоя тѣй тежъкъ и низкъ случай на проявена черна неблагодарностъ и недобросвѣстностъ отъ страна на благодетелствувани отъ не о хора, митрополитъ Климентъ не е преставалъ да помага и да праша желаещитъ да се учатъ дори въ чужбина, като често е помагалъ отъ своитъ оскъдни сръдства.

Между многото подобни случаи ще спомена това, което ми разправи преди години госпожа Х. Още малко момиче, тя често слушала, че дѣдо Климентъ помага на момчета и момичета да отиватъ да следватъ въ Русия. И единъ день тя се запътва пеша сама-са-

мичка отъ малкия си роденъ балкански градецъ, за да отиде въ Търново, да се яви при дѣдо Климента и да го моли да я прати да се учи въ Русия. И съ рѣдъкъ куражъ тя минава тоя дълъгъ и опасенъ за възрастата и пола ѝ пътъ и се намѣрва въ Търново. Отива въ митрополията и съ цѣлия пламъкъ на своята детска душа изказва на дѣдо Климента това, което тъй силно е овладѣло нейното детско сърдце и умъ. Митрополитъ Климентъ не за пръвъ пѣтъ посрѣща такива гостенчета. Той знае да цени тѣхния поривъ. Оценява той и пламенното желание на това малко момиче да се учи. Оценява той и смѣлостта ѝ да дойде самичка отъ далечно мѣсто, безъ да мисли, въ детската си наивностъ и чистота, за опасноститѣ, на които се излага презъ време на тоя пътъ. Момичето било прибрано при близкитѣ на митрополитъ Климента. При тѣхъ вече живѣло отъ известно време друго едно момиче, дошло за същата целъ. За дветѣ деца дѣдо Климентъ полага грижи, като ги храни и гледа наредъ съ своитѣ роднини. „Не стигаха другитѣ голѣми грижи, които имаше дѣдо владика, казваше госпожа Х., но и за насъ трѣбваше да мисли“.

Обносикитѣ на митрополитъ Климента къмъ тия съвсемъ чужди нему деца били бащински, пълни съ внимание и топли грижи. Съветитѣ, които митрополитъ Климентъ даваше на тия момичета, особено дълбоко западнали въ душата на госпожа Х. Почти два месеца тѣ били гледани и хранени, до като дойде решението на тѣхния въпросъ за настаняването имъ на стипендия въ единъ девически пансионъ въ Русия. Но съ това грижитѣ на дѣдо Климента не се свършили. Той трѣбвало да ги снабди съ срдѣства за пътъ, съ нѣкои дрешки и да намѣри довѣрени хора, за да ги изпрати въ Русия. „Никога нѣма да забравя това, което стори за мене добриятъ дѣдо Климентъ, казваше госпожа Х. Нѣма срдѣства, нѣма начини да изразя това, което всѣкога съмъ изпитвала и изпитвамъ къмъ него. И като си помисля колко горчевини изпита тоя голѣмъ, великъ, добъръ човѣкъ — мжката ми нѣма край!“

Наистина, добъръ, голѣмъ, рѣдъкъ човѣкъ бѣше митрополитъ Климентъ. И той нѣма да престане да расте предъ очитѣ, предъ съзнанието и сърдцето на българина, защото отъ сега нататъкъ още по-цѣлостно, по-дълбоко и справедливо ще бждатъ оценявани: неговата личностъ, неговиятъ мъченически пътъ и подвигъ и голѣмитѣ му заслуги за народа и Църквата. И колкото повече се отдалечаваме отъ времето, презъ което той живѣ и действува, толкова по-ясно ни става величието и дълбочината на неговото добротворско, всепрощаващо сърдце, толкова по-красивъ и примаващъ става неговиятъ примѣръ на пожертвователна любовъ къмъ ближния, къмъ нуждаещия се. И толкова повече се долавя дребнавостта на времето и хората, които сж го ограждали съ своята злоба и които ускориha края на неговия, наистина, добротворски животъ!

Проф. Г. Ст. Пашевъ.

Една християнска философия на историята.

Въ статията ни „Цель и смисълъ на историята“ (въ бр. 23 и 24 на „Ц. в.“) споменахме за твърде интереснитѣ опити на видния руски религиозенъ мислителъ Н. А. Бердяевъ да даде една съвременна християнска философия на историята. Тѣзи опити сж твърде насърчителни и заслужаватъ вниманието на всѣки просвѣтенъ християнинъ. Но Бердяевъ въ тѣхъ допуска и такива мисли, които сж чужди не само на православно-християнското съзнание, но и на християнското съзнание въобще. Ще ги изтъкнемъ накратко.

Възприемайки общата за почти всички християнски историософи идея за връзката между земната и небесната истории, Бердяевъ не върви по-нататъкъ подиръ стѣпкитѣ нито на бл. Августина и неговитѣ западни приемници, нито по стѣпкитѣ на източно-християнскитѣ метафизици, а се опитва да създаде нѣкаква нова християнска философия на историята. Той не е доволенъ отъ „преобладаващата църковна философия“ и „официалното учение на Църквата“ и се опитва да го „поправи“ и допълни. За тази целъ той не се спира и предъ една преценка на християнското учение за природата на Бога. Движението на историята, споредъ него, започва въ недрата на Абсолютното, въ самия животъ на Бога. „Самиятъ Божественъ животъ, въ нѣкакъвъ най-дълбокъ, най-съкровенъ смисълъ, е история, е историческа драма, историческа мистерия“. Значи небесната история, въ която започва историческиятъ процесъ, Бердяевъ отъждествява съ Божествения животъ и търси не само началото, не само импулсътъ, но и прологътъ на земната история съ нейното несвършенство и трагизъмъ — въ „недрата на Божествения животъ“.

Бердяевъ е решителенъ противникъ на „преобладаващото“ въ християнската философия и догматика убеждение за неподвижния покой въ Бога. Това, споредъ него, противоречи на християнското учение за Христа като „центъръ на Божествения животъ“ и на мистерията на Голгота, затова той допуска въ самия животъ на Божеството елементъ на трагизъмъ. „Ако самъ Христосъ, Синъ Божий, преживѣва трагическа сждба, ако историческа сждба, историческо движение има и въ Него, това не е нищо друго, освенъ признаване на трагедията, преживявана отъ Божествения животъ“ (Ср. Смыслъ истории. Опытъ философиѣ челоуѣческой судьбы. Берлинъ, 1923 год. Стр. 60).

Тръгналъ по небезопасния пътъ на поправяне господствуващи богословски възгледи, Бердяевъ прави нови рисковани изводи и „открития“. Допускайки съществуването на трагизъмъ въ абсолютното, въ Бога, той признава още, че има „тъмна природа въ Бога“, и по такъвъ начинъ приема полугносгическата доктрина на нѣмския мистикъ отъ 17 вѣкъ — Яковъ Бьоме, и отваря вратитѣ на единъ дуализъмъ въ Самаго Бога. „Въ природата на Бога“, казва той, „по-дълбоко отъ Него, лежи нѣкаква изначална, тъмна бездна, и въ нейнитѣ недра става теогонически процесъ, процесъ на Богораждане. Този процесъ е вече вториченъ процесъ, въ сравнение съ тази първоначална, безусловна, съ нищо неизразима бездна... Признаването на такава ирационална, тъмна първооснова е единъ отъ пжтищата за разкриване и постигане тайната за възможността на движение въ недра-

Бѣхъ младъ, вече остарѣхъ, и не видѣхъ изоставенъ праведникъ, нито потомцитѣ му хлѣбъ да просятъ (Псал. 36, 25).

та на Божествения животъ. . . Ако въ Божествения животъ се разиграва трагедията на страданията, нѣкаква Божия сѣдба, въ центъра на която стои страданието на Самаго Бога, на Божия Синъ, ако се извършва въ това страдание изкупването, избавянето на свѣта, това може да се обясни само съ туй, че има дълбокъ изворъ на такъвъ трагически конфликтъ, на трагическо движение и трагически страсти въ недрата на самия Божественъ животъ". (Пос. съч., стр. 68—69).

Главниятъ логически недостатъкъ на тази „система“ на Бердяева се състои въ това, че той допуска сжществуването на трагизъмъ и страдание, т. е. недостатъкъ и несвършенство въ Свършеното, въ Абсолютното, въ Бога. Това той не смѣта за недостатъкъ въ живота на Божеството, или до толкова то е недостатъкъ, споредъ него, доколкото такъвъ е и покоятъ въ Божествения животъ.

Православната богословска мисль не отрича движение у Бога, но отрича *несвършеното* движение, свързано съ страдание и вжтрешенъ трагизъмъ. Ето какво казва за движението и покоя въ Божеството св. Дионисий Ареопагитъ: „Богъ е покой, стоене, стойкость, но благочестиво е да се мисли, че Той се движи. . . Защото Той, въ сжщность, всичко ржководи и държи, за всичко промишлява. . . Дозволително е да се слави и движението на Бога. . . Богъ е всеединство и действително единство на противоположности (coincidentia oppositorum), затова Той е и надъ всѣкакви имена, надъ движението и покоя. . ., съдържайки ги въ Себе Си“.

Като доказателство за вжтрешната трагедия „въ недрата на Божествения животъ“, Бердяевъ привежда „страданието на Самаго Бога, на Божия Синъ Исуса Христа“, но тукъ именно той прави грѣшки, като не различава Божественото отъ човѣшкото естество въ Исуса Христа, и като пренася кръстнитѣ страдания на Исуса Христа върху Неговото Божеско естество и следъ това въ „недрата на Божествения животъ“.

Връзката на земната история на човѣшкото съ „небесната история“ (и импулсътъ на историческото движение отъ Бога) се признава отъ всѣко християнско съзнание. Заслугата на Бердяевъ въ изтъкването на тази връзка е голѣма, но внасянето на гностически елементи въ учението за Бога е голѣмъ неговъ минусъ.

Освенъ Бердяевата „християнска метафизика на историята“, има и други опити за освѣтляване смисъла и развитието на историята отъ християнско гледище. Особено внимание въ това отношение заслужаватъ трудоветѣ на дълбокия руски мислителъ Л. Н. Карсавинъ („Введение въ исторію“, ПБ. 1921; „Востокъ, Западъ и Русская идея“, ПБ., 1922; „Диалогъ“, Берлинъ, 1923; „Философія исторіи“, Берлинъ, 1923 г. и т. н.) Историсофията на Карсавина е свободна отъ основната грѣшка на Бердяева — приписване на трагическо движение въ природата на Бога. Карсавинъ подчертава, че „раздѣлянето (различаването) между Бога и сътвореното трѣбва да бжде проведено по всички линии“.

Всички тия християнски историсофски опити заслужаватъ внимание отъ страна на ония, които искатъ да осмислятъ историческия процесъ въобще отъ гледище на своята християнска вѣра и, по-особено, да иматъ християнски погледъ върху онѣзи голѣми исторически събития, на които днесъ сме свидетели.

Б. п. Стоименовъ.

Накжде отиваме?

Отъ две седмици насамъ нашиятъ Народенъ театъръ въ София представлява нова българска пиеса, подъ надсловъ „Синята свѣтлина“ отъ Д. Е. Спротрановъ. Присѣтствувахъ на примерата. Театралната зала бѣше пълна съ публика. Ето съ нѣколко думи съдържанието на тая пиеса:

Край е на учебната година. Г-ца Свиленова, една отъ учителкитѣ на гимназията въ единъ крайдунавски градъ, урежда въ дома си гуляя за учителитѣ и учителкитѣ отъ гимназията. Похапватъ си и си попийватъ. Отъ озлобение къмъ Свиленова, че не удовлетворява едно негово противозаконно искане — да увеличи бележката на ученикъ за угода на нѣкакъвъ народенъ представител, директорътъ на гимназията издава тайната, че тя, госпожицата, има незаконородено дете. Едни отъ колежитѣ ѝ почватъ да се бунтуватъ противъ нея, други гледатъ на нея съ снизхождение, „годеникътъ“ ѝ я напуца, а нѣкои се явяватъ нейни защитници. Единъ отъ героитѣ, д-ръ Багриловъ, лѣкаръ и учителъ, бѣше не само защитникъ на Свиленова, но и пламененъ идеенъ поборникъ на тезата, че девицата трѣбва да ражда и че незаконороденото дете е плодъ на най-висшето човѣшко чувство — любовта. Той каза буквално: „Вие искате да накажете Свиленова, защото е чула гласа на сърдцето си, осжждате я, защото е останала вѣрна на закона на собствената си съвѣсть. Това е вашиятъ установенъ моралъ. Вмѣсто да я разпъвате на кръстъ, да я замѣрвате съ камъни, вие трѣбва да се преклоните предъ нея. *Това, което тя е направила, не е престѣпление, а подвигъ*. . . Якимовъ говори за биологията. Е добре, да погледнемъ въпроса и отъ тая страна. Защо забравятъ гласа на природата, на онова дълбоко, велико чувство, което всѣка здрава жена носи въ себе си — майчинството? Може би у Свиленова да се е събудила жаждата, копнежътъ, да бжде майка? И тая жажда е била толкова силна, копнежътъ стихиятъ, че е победилъ страха отъ хорския предразсѣдкъ, отъ тжпотата и злобата. Справедливо ли е днесъ, когато жената е принудена да се грижи за хлѣба си, да се бори за сжществуването си, и не винаги може да си намѣри подходящъ другаръ, да я осждимъ на безплодие, да я лишимъ отъ правото да бжде майка? Нима трѣбва да крѣе, да съхне цѣлъ животъ като безплодна смоква, да умре като стара мома, защото хорската тжпота е отсждила така? Не, хиляди пжти, не“.

Светата Църква Христова е проповѣдвала винаги отъ своитѣ амвони и отъ колонитѣ на вестници и списания за нуждата отъ будно религиозно и нравствено съзнание, за да има и по-висшъ религиозенъ и нравственъ животъ, въ какъвго е възможно личното благоденствие и народното добруване. Тя е предупреждавала и предупреждава, че, ако не се върви по стѣпикитѣ на Христа, ако не се поддържа и засилва вѣрата, добритѣ нрави ще изчезнатъ, покварата ще пусне дълбоки корени и животътъ ще се помрачи. Малцина се вслушаха въ тоя божественъ гласъ на Църквата. Едни затвориха ушитѣ си отъ манията на нѣкаква ученость, а въ сжщность тѣ бѣха недоучени; други затвориха ушитѣ си отъ манията на нѣкакъвъ глупавъ и пакостенъ модернизъмъ; трети — по други такива плиткумни и несериозни съображения. Поради това, предупредителнитѣ думи на св. Църква се изпълниха. Добритѣ нрави отсѣпиха мѣстото си на покварата. Стигнахме до тамъ, че най-обикновено нѣщо е днесъ же-

нени мъже и жени да изневѣрватъ, а госпожицитѣ отъ рано почнаха да се отдаватъ на плътска любовъ и да раждатъ. И тая поквара стигна до тамъ, че порочната плътска любовъ да бжде представена на сцената на Народния ни театъръ и то не за да се изтъкнатъ пакостнитѣ и последици, не за укоръ, не за възмущение, не за поучение, а за да намѣри тая любовъ идейна защита въ лицето на учителя и лѣкаря.

Но най-печално бѣше това, че веднага следъ пламенно произнесенитѣ думи отъ героя д-ръ Багриловъ, многобройната младежъ и тукъ-таме по-възрастни мъже и жени ржкоплѣскаха бурно.

Тая многобройна публика не разбра, не можа да разбере и не иска да разбере, че най-сетне новороденото дете може да е плодъ на нѣкаква велика любовъ, но тая любовъ е порочна и въ пълния смисълъ на думата безнравствена, щомъ не осигурява условията за по-нататъшното сществуване на това дете.

Всѣко новородено дете идва въ свѣта съ многобройни и разнообразни нужди. То иска храна, облѣкло, топливо, лѣкарства, има нужда отъ възпитание и образование, нуждае се отъ личнитѣ жертви на другитѣ, то не може да расте, да се развива и изобщо да живѣе безъ личнитѣ жертви, лишения, пълни съ тревоги дни и безсънни нощи на възрастни около него. А такива жертви сж възможни само въ кръга на благословеното отъ Бога семейство. Изхождайки отъ покварата на свѣта, отъ свся извратенъ вкусъ, отъ погрѣшитѣ си разбирания и дори отъ своя нисшъ моралъ, тая частъ отъ публиката, която съ бурни ржкоплѣскания одобри думитѣ на лѣкаря и учителя, не можа да си спомни, каква печална сждба има въ живота на всѣкжде по-свѣта всѣка девица, която ражда, и каква незавидна е сждбата на всѣко незаконородено дете. Не иска да си спомни, че Свѣтска Русия направи опитъ да създаде обществени условия на незаконороденитѣ деца, но опитътъ излѣзе много печаленъ, та революцията, която отхвърли семейството, пакъ се върна къмъ него.

Тая публика не поиска да хвърли погледъ и върху природата, за да види, че почти всички животни и всички птици, безъ една (кукувицата), водятъ семеенъ животъ, поне презъ времето до като се отглеждатъ и отхранватъ малкитѣ че дори и кукувичето се отглежда въ гнѣздо и отъ чужда нему майка.

Щомъ животътъ на детето е невъзможенъ безъ домашно гнѣздо, безъ установенъ и признатъ баща и безъ майка, очевидно е, че би било грубо и жестоко до безчовѣчностъ да се проповѣдва свободна любовъ и да се счита геройство и подвигъ девицитѣ да раждатъ.

Не е и не може да бжде велика оная любовъ, която служи на своето плътско удоволствие, безъ да поема ангажиментитѣ на майчинството и бащинството. Такава любовъ е порочна, гнусна, престѣпна, понеже убива собствения си плодъ, като го лишава отъ естествени условия за развитие и изобщо за животъ.

Представениятъ на сцената грѣхъ не е единствена пакостна проява на днешното болно време, а една отъ многобройнитѣ прояви на единъ пониженъ моралъ, който отваря язби за всѣки личенъ животъ и за обществения животъ на всички хора.

Жалко е още и това, че критиката не разгледа съ нуждната обективностъ идейната страна на пиесата. А театралната критичка Вѣра Пушкарева—Пехливанова буквально писа въ в. „Миръ“, между друго, и следното: „Остарѣлиятъ и дълбоко несправедливъ възгледъ за такава жена отдавна трѣбваше да бжде изгоненъ отъ обществото и захвърленъ къмъ предразсѣдѣнитѣ и лъжливитѣ понятия на старото време“.

Когато жени и мъже се отдаватъ на похотли-

вость, когато съпрузи и съпруги изневѣрватъ, когато девици безъ срамъ служатъ на плътски страсти и раждатъ, когато раждането отъ страна на девици е толкова разпространено, че вече намира идейна защита на сцената на Народния ни театъръ и въ писанията на критиката, всѣки трезво мислещъ човѣкъ основателно се пита: какжде отиваме? Не е ли вече време да се вслушаме всички въ гласа на св. Църква, която ни зове за животъ въ вѣра, въ добри нрави, въ семейно огнище, въ създаване отъ всѣкиго на собственъ семеенъ кжтъ? Не е ли време да разберемъ всички, че нравствената поквара е единъ отъ най-големитѣ врагове не само на всѣки личенъ животъ, но и на живота на всѣко общество, на всѣки народъ и на всѣка държава?

Тончо Николовъ.

Изъ духовната съкровищница на Църквата.

Добротворството.

отъ св. Григорий Ниски.

Въ дни на постъ и покаяние да се погрижимъ и за нашитѣ нещастни братя. Това, което отнимашъ отъ твоя стомахъ — предложи го на гладния. Страхътъ отъ Бога нека бжде справедливъ изравнителъ. Съ благоразумно въздържание изцѣри две противоположни страдания: своето пресищане и глада на брата си. Така постживатъ и лѣкаритѣ: едни изтощаватъ, а други насищатъ, та чрезъ отнимане и прибавяне да запазятъ здравето на всѣкиго. Послушайте доброто увещание: нашето слово нека отвори вратитѣ на заможитѣ, нека нашиятъ съветъ да събере бедния съ богатия. Да не обогатяваме нуждаещитѣ се само съ думи — нека имъ дадемъ жилище, легло и трапеза. Освенъ обикновенитѣ бедни, има и други нищи — немошнитѣ и болнитѣ. Нека всѣки се грижи за съседитѣ си. Не допускай другъ да послужи на ближния ти. Да не вземе другъ съкровището, което се предлага на тебе. Прегърни нещастния като злато — включи го въ обятията си за твое здраве, за доброто на съпруга и деца, за спасението на цѣлия домъ!

Бедниятъ и болниятъ е двойно нещастенъ, защото здравитѣ измежду нуждаещитѣ се отиватъ отъ врата на врата, посещаватъ богатитѣ, седятъ на кръстопътищата и викатъ къмъ всички минувачи. Беднитѣ пъкъ, сковани отъ болестъ, сж затворени въ малки кжщурки и тѣсни подземия, като Данила въ рова, и чакатъ тебе, богобоязливия беднолюбецъ като Авакума. Стани другаръ на пророка чрезъ милостинята — представи се предъ нуждаещия се като бързъ и неленивъ кърмителъ. Ще ми кажешъ: и азъ съмъ беденъ. И това да е — пакъ дай: дай каквото имашъ, защото Богъ не иска свѣрхъ възможността ти. Ти ще дадешъ хлѣбъ, другъ — чаша вино, трети дреха — по такъвъ начинъ съ общи усилия ще се премахне нещастиято на бедняка. Не презирай болнитѣ и лежечитѣ, като че ли нищо не представляватъ. Помисли, кои сж тѣ, и ще откриешъ цената имъ. И тѣ носятъ образа на твоя Спасителъ-Човѣколюбецътъ имъ далъ собствения Си образъ, за да посрами тѣзи, които презиратъ беднитѣ и които нѣматъ състрадание.

Беднитѣ сж силни обвинители и отлични защитници — защищаватъ и обвиняватъ не съ думи, а съ вида си предъ небесния Сѣдия, защото направеното за тѣхъ вика къмъ Сърдцеведеца по-разбрано отъ всѣки глашатай. Страшниятъ сждъ е описанъ намъ заради беднитѣ. Тамъ азъ виждамъ Сина Човѣчески на високъ престолъ, обкръженъ отъ Ангели. Стоещитѣ

отъ дѣсната Му страна люде сж наречени овци — споредъ добротата имъ; а стоещитѣ отъ лѣвата Му страна сж наречени кози, споредъ нрава имъ. Присъждана е: за първитѣ — блаженство въ вѣчността, за вторитѣ — вѣчна мъка. Страшниятъ сждъ е училище за ползата отъ благотворителността. Благотворението съдържа животъ — то е майка за страдалци отъ всѣки родъ и възраст, учителъ за богатитѣ и попечителъ за старцитѣ; то е добра кърмилка за децата, съкровищница за беднитѣ и всеобщо пристанище за нещастнитѣ!

Отъ руски — *Ибр.*

ХУДОЖЕСТВЕНЪ ОТДѢЛЪ

Скрититѣ светини.

Бѣше една есенна вечеръ презъ 1918 година. Жителитѣ на селото, до самия брѣгъ на Бѣло море, бѣха изтрѣпнали — бледи, съ плахи погледи се вираха по всички посоки и чакаха съ ужасъ въ смутенитѣ имъ и отчаяни души идването на неприятеля. Предния день тѣ съ люта болка изпратиха великитѣ български синове-войници, които години наредъ се бориха тѣй, както никой въ свѣта войникъ не се е борилъ, но изчерпаха до капка, до сетна искрица своята мощъ и предъ неумолимата сждба напуснаха тѣзи земи, които обилно поиха съ своята гореща кръвъ — кръвъ на славни борци, буйната кръвъ на горди български синове, скъжали въ кришницитѣ на своитѣ души свѣтлия заветъ на бащи и дѣди: да мратъ за свободата на своя народъ! Тия български синове, сразени не отъ силата на неприятеля, но отъ мъчителното съзнание за безполезността на съпротивата, отминаха угнетени на северъ и отнесоха съ себе си и сетния лжъч на надежда за свобода и радостъ. Жителитѣ на селото ги изпратиха съ сълзи. Нѣкои събраха каквото можеха и забѣгнаха съ българската войска, но мнозинството останаха въ своитѣ скъпи домове, да посрещнатъ своята участъ подъ стрѣхитѣ на своитѣ дѣди, близо до гробоветѣ имъ. Страхътъ отъ врага се оказа по-слабъ отъ великата имъ любовъ къмъ родна земя, къмъ роденъ кжтъ, къмъ роденъ домъ, между чиито стени тѣ сж вдъхнали за пръвъ пжтъ дишания отъ бащи и майки въздухъ. И тѣ чакаха новия си поробителъ примирени, изтерзани, треперящи. Морето — и то се бѣше смѣлчало, нито най-малки вълнички не браздѣха неговата повърхност, сѣкашъ и то затихнало, занѣмѣло отъ грозната участъ на тия български синове и дъщери. На западъ черенъ облакъ се надигна надъ хоризонта, разпери като огромно чудовище хищни лапи, които сграбчиха залъзващето слънце, скри го въ своитѣ тъмни пазви и съ него заедно пакъ изчезна задъ планинитѣ.

Далече на западъ хоризонтътъ се обгърна отъ прахъ. — Идате! — чу се плахъ гласъ и като остъръ клонъ на зловеща птица клѣвна сърдцата на бждещитѣ роби. Всички, като подплашено стадо, се затичаха къмъ домоветѣ си, затрещѣха вратни, забухаха врати, звънаха прозорци. За мигъ селото онѣмѣ. Всѣки, сгушилъ се въ най-скритното кжтче на своя домъ, слухтѣше, чакаше своя последенъ земенъ часъ или тежката си робия.

Единъ само отъ жителитѣ на селото не се скри. Той бѣше влисарьтъ Бойко Семоаъ. Застаналъ срѣдъ просторния църковенъ дворъ, до бѣлия паметникъ надъ гроба на стария свещеникъ Тодоръ, той сжщо очакваше пристигането на чуждитѣ войски. И когато видѣ облацитѣ отъ прахъ далече на западъ — разбра, че тоя день се

свършва съ свободата на българското Бѣломорие. Той се прекръсти, въ очитѣ му набѣгнаха сълзи, тѣ почнаха да се отронватъ една следъ друга. Безъ да сваля погледъ отъ посоката, отъ кждето идваха враговетѣ на народа ни, той се наведе, взе отъ земята една тесла, оставена отъ него преди малко, извърна се и влѣзе въ църквата. За мигъ остана при входа въ нерешителностъ, погледна къмъ олтара — иконитѣ отъ иконостаса го гледаха нѣкакъ си тжжно. Премала го обзе, но това трая мигъ!

— Ще ми простишъ, Господи, ако това, което извърша, е скверно предъ Тебе. Душата ми гори, гори! Не ще ги оставя на враговетѣ!..

И Бойко прекоси презъ църквата, влѣзе въ олтара, направи три поклони предъ светия престолъ и посегна... но пакъ се спрѣ.

— Свето е, Господи, мѣстото и моитѣ ржце не сж достойни да се докоснатъ до него, но—враговетѣ идатъ Ти... Ти ще ми простишъ!

И отново решителностъ овладѣ Бойка, той взе позлатения кръстъ отъ престола, взе и антиминосъ на него, направи пакъ три поклони и излѣзе отъ олтара. Предъ иконостаса внезапна мисль го овладѣ: А царьтъ? И Бойко съ благоговение приближи до малката икона на св. Царь Борисъ, поставена отдѣсно на иконата на Исуса Христа. Редомъ съ иконата на Христа, жителитѣ на селото съ смирение и почитъ цѣлуваха въ празнични дни и свѣтлия ликъ на древния славенъ български царь. Бойко взе иконата. Презъ сълзи той се взрѣ въ иконата на Христа и тихо пошепна:

— Тебе, Христе, не ще докоснатъ, не ще иматъ сили за това, но нашия царь, българския царь — тѣ сж свирепи, Христе, ще унищожатъ светия му ликъ.

Сѣкашъ съ това искаше да се оправдае предъ Божествения учителъ, че не взима и Неговата икона. Бойко отиде задъ дѣсната пѣвница. Той знаеше — тамъ отдавна има една дѣска на пода, която се е разсѣхнала и гвоздеитѣ не я държатъ здраво. Остави на пѣвницата антиминосъ, и иконата, наведе се и съ теслата лесно откърти дѣската. Подъ нея се откри доста голѣма дупка. Бойко се разтича, взе отъ дветѣ пѣвници всички славянски книги, сложи ги така, че между тѣхъ се образува една празнина, въ нея сложи кръста, антиминосъ и иконата. Затече се отново къмъ олтара, влѣзе въ него и взе св. Евангелие отъ престола, него сложи най-отгоре. Съ словото на Христа, самѣ светиня, покри скътанитѣ отъ него светини. Положи отново дѣската, извади отъ джеба на палтото си нѣколко нови гвоздеи и съ тѣхъ здраво я закова. Когато се изправи, потъ обилно течеше то лицето му не отъ умора, а отъ душевното напрежение. Но лицето му свѣтѣше, по него се четѣше изразътъ на едно чудно душевно тържество.

— Така! Скрихъ ги. Кръстътъ, антиминосъ, евангелието и иконата сж даръ отъ нашия Екзархъ! Не ще имъ ги оставя.

Отвѣнъ вече се дочуваше голѣмъ шумъ. Както бѣше съ теслата въ ржка, Бойко излѣзе отъ църква. Погледна и се сепна — край църковния дворъ минаваха множество вражески войници. Може би тѣ помислиха, че той искаше да се защищава съ теслата, злѣчно се изсмѣха, нѣколко пушки изгърмѣха и Бойко рухна на земята.

Не загина Бойко. Когато мракъ припадна надъ селото и войницитѣ на поробителя затихаха въ палаткитѣ си край селото, нѣколко сѣнки тихо се промъкнаха въ църковния дворъ и се наведоха надъ Бойка.

— Живъ е още, диша, да го дигнемъ! — и нѣколко здрави ржце дигнаха Бойко, и сѣнкитѣ, както бѣха дошли, така крадешкомъ изчезнаха въ тъмнината, но сейки съ себе си полуживия Бойко.

(Следва)

Иорд. п. Илиевъ.

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Предъ прага на Велика България.

На туй мѣсто въ „Църк. в.“ (брой 21) писахме бележка, подъ надсловъ „Неоснователни съмнения“, въ която изтъкнахме колко сж неоправдани съмненията на нѣкои наши маловѣрци въ пълното осъществяване на българския националенъ идеалъ само поради обстоятелството, че не изведнажъ наши военни и административни власти сж заели всички освободени български покрайнини въ Македония. Следъ като предадохме историческитѣ думи, които Адолфъ Хитлеръ, доблестниятъ водачъ на германския народъ, каза въ Райхстага за нашата страна, а именно, че несправедливостта, извършена спрямо България, е вече поправена съ освобождаване на поробенитѣ български земи, и че туй нѣщо предизвиква искрена радостъ въ цѣлия германски народъ, въ тая бележка бѣхме написали и това: „Никой не трѣбва да забравя, че Германия и Италия воюватъ, за да създадатъ повече международна справедливостъ, да дадатъ всѣкому своето и да отстранятъ всѣкакви поводи за бжещи сътресения и раздори. Какъ можемъ тогава да се усъмнимъ въ пълното възтържествуване на българската правда, въ пълното постигане на нашия народенъ идеалъ!“

Събитията много скоро дойдоха да потвърдятъ истиността на тия думи. Преди нѣколко дни Бенито Мусолини, славниятъ водачъ на италианския народъ, произнесе речъ, въ която, следъ като посочи точно — накъде ще се разшири Албания, и подчерта, че Гърция представлява за Италия жизнено пространство и цѣла, включително съ Атина, ще бже окупирана отъ нея, за България каза следнитѣ бележити исторически слова: „България ще си присъедини Македония, която е чисто българска, и западна Тракия“. Това сж наистина думи исторически, които българскиятъ народъ цѣли 63 години — още отъ нещастната ревизия на Санъ-Стефанския договоръ, когато Македония бѣ откъсната отъ Българското княжество — чакаше да чуе. И колко сж ясни тѣ! Понятието *Македония* е отъ най-старо време точно определено. Географи и пжтешественици европейски, конференции и договори, султански фермани, издавани следъ извършенъ плебисцитъ, и Екзархийскиятъ уставъ, пкъ и най-новата фашистска енциклопедия — всички еднакво определятъ границитѣ на Македония. Тя не е жизнено пространство или стопанска необходимостъ за България, а е частъ отъ нейната плътъ, понеже е, както вѣрно я определя г. Мусолини, *чисто българска страна*. Ето защо думитѣ на италианския вождъ се посрещнаха навсѣкжде въ България съ голѣма радостъ и благодарностъ. Тѣ успокоиха цѣлия български народъ, като премахнаха у маловѣрцитѣ и последното съмнение въ осъществяване на националния идеалъ. Предстои въ скоро време окупирането отъ наши военни и административни власти и на останалитѣ освободени български краища. Скоро цѣлокупниятъ български народъ ще празнува своето пълно обединение и Деня — най-великия Денъ — на Македония. *Предъ прага сме на Велика България!*

М-ръ-председателъ за призиванieto на учащата се младежъ.

М-ръ-председателъ и м-ръ на народното просвѣщение г. проф. Б. Филовъ е издалъ по-случай края на учебната година заповѣдь до г. г. директоритѣ на гимназиитѣ, съ която имъ вмѣнява въ дългъ да напомнятъ на ученицитѣ нѣкои изисквания, които тѣ трѣбва съзнателно и грижливо да спазватъ всѣкога и навсѣкжде.

— Българскиятъ народъ — гласи заповѣдта на г. Министъръ-председателя — е освободенъ и обединенъ въ предѣлитѣ на могъща държава, съ помощта на велики народи, които установяватъ новъ редъ на земята. Нашиятъ вѣковни вѣжделения, осветени съ кръвта на хилядитѣ свидни български синове, паднали за защита на земя и честъ, на домъ и държава, сж осъществени. Ние сме честити чеда, на които жребиятъ отреди да видимъ сбжднати вѣчнитѣ блѣнове на народа ни. Но тъкмо тия щастливи и велики събития налагатъ голѣми и неотложни задължения.

Младитѣ иматъ важна, велика мисия въ живота. Тѣ сж призвани да се подготвятъ и възприематъ всичко положително, всичко добро, което предходнитѣ поколения сж създали, да запазятъ грижливо добитото ценно наследство, да го обогатятъ съ приноситѣ на своитѣ творчески сили и да го предадатъ, все достойно, на ония, които ще дойдатъ следъ тѣхъ.

Трѣбва да се внуши на ученицитѣ, че тѣ могатъ да изпълнятъ достойно своето призвание, само когато бдятъ грижливо надъ всѣкидневнитѣ си постъпки, когато се предпазватъ отъ пакостни увлѣчения, когато мислятъ и работятъ за общото преуспѣване на народа ни и за могъществото на държавата. Обичята къмъ дома, зачитане на по-възрастнитѣ, добритѣ отношения въ къщи къмъ родители и въ училище къмъ учители и другари, примѣрно държане на обществени мѣста, зачитането на всичко хубаво, наше, родно, непрестанниятъ и упоритъ трудъ, участие въ стопанството на селото и града — всичко това би могло да възвиси духа, да кали волята и да породи силни желания за добротворство и предана служба на народа.

ПИСМА И ДОПИСКИ.

Изъ живота на епархиитѣ.

Старо-Загорска епархия. *Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ въ родното си село Гълъбово.* 2 юний, макаръ и работенъ день, за жителитѣ на с. Гълъбово бѣ голѣмъ празникъ. Още преди три дни тѣ бѣха научили новината, че „тѣхниятъ дѣдо Владика“, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ Високопреосвещениятъ Видински митрополитъ Неофитъ, заедно съ Негово Високопреосвещенство Ст-Загорския митрополитъ Климентъ, ще посети своето родно село. И всички сега, на определения день, въ празнична премѣна, бѣха събрани за посрещане на високитѣ гости. Въ 6 часа следъ обѣдъ Тѣхни Високи Преосвещения пристигнаха. Пръвъ ги приветствува енорийскиятъ свещеникъ Тодоръ Костовъ; следъ него мѣстниятъ народенъ представителъ г. Руси Мариновъ имъ поднесе традиционнитѣ хлѣбъ и соль и съ хубави думи поздрави двамата архипастири, като изпроси тѣхната благословия надъ възрадванитѣ християни. „Благословете ни, Високопреосвещени архирей, каза народниятъ избраникъ, за да вървимъ неуклонно по пжта на божествената истина, правда, вѣра и благочестие и да преждемъ предани чеда на Българската народна православна църква“.

Високопреосвещеный Неофитъ, дълбоко трогнатъ, отговори на приветствията съ топли слова, които се отронваха отъ старческитѣ му уста и капѣха направо въ сърдцата на присѣтстваващитѣ. Заредиха се следъ това една отъ друга по-трогателни картини. Сродници заобиколиха своя роднина-светителъ; близки цѣлуваха св. му дѣсница. Той намираше да каже на всѣки по нѣщо, а старци, негови връстници и съученици отъ детинство, размѣнаха сжгли спомени за ония времена, когато младиятъ

попъ Никола билъ между тѣхъ. Сълзи на умиление бликаха по очитѣ на млади и стари. Шествието потегли за храма. Несдържани рѣще обсипаха гоститѣ съ цвѣтя, а пеца и ученици постилаха пѣтя съ свежа зеленина. Главниятъ учителъ г. Генчо Димитровъ спира процесията. Само нѣколко прочувствени думи отъ него бѣха достатъчни да дадатъ отдушникъ на повишената радостъ. „Добре дошли, извика той, Татко нашъ, наша гордостъ на селото... Цѣлувамъ Ви ржката, Владико светий!“ Малкиѣ възпитаници на този истински народенъ учителъ съ грѣмко ура и училищни пѣсни съпроводиха Митрополититѣ до църква. Отслужи се вечерня. Сияещитѣ погледи на всички бѣха обърнати къмъ любимия роденъ Архиерей — плодоносна издѣнка изъ тѣхната селска срѣда. Следъ службата той отправи бащински напѣтствия къмъ богомолцитѣ, прикани ги да засилятъ християнската си вѣра и да я вложатъ дълбоко въ душитѣ на своитѣ рожби, за да запазимъ и утвърдимъ на вѣчни времена обединена България.

На другия день — деньтъ на св. равноапостолни Константинъ и Елена, митрополитъ Климентъ, въ съслужение съ нѣколко свещеника, отслужи св. Литургия. Следъ отпуста той произнесе първото си, пропито съ мъдростъ и евангелско вдѣхновение, архипастирско слово. Въ него Архереятъ сбито обрисува личността и дейността на митрополитъ Неофита, който вече редъ години достойно възглавява родната ни св. Църква и презъ най-тежкитѣ, пълни съ превратности, времена умѣло и мъдро направлява нейнитѣ дѣла, за да дочака, най-сетне, свободата на поробенитѣ българи и да стане пръвъ съучастникъ въ радостта на цѣлокупния български народъ. По-нататкъ Високопреосвещениятъ проповѣдникъ посочи потребността отъ вѣра въ живота на всѣки народъ, исторически проследи възхода и падението на българската държава, разкри причинитѣ за това и напоследъкъ призова християнитѣ къмъ дейна вѣра, здрава нравственостъ и църковно-национално единство, за да пребже щастливо Третото ни българско царство.

Съ наситени души богомолцитѣ излѣзоха отъ храма и на групи се отправиха за гробищата, кждето биде извършена панихида за близкитѣ на митрополитъ Неофита покойници. Въпрѣки умората отъ преживѣното, Синодалниятъ Намѣстникъ-председателъ отдѣли време и сили да посети всички свои роднини, а въ 3 часа следъ обѣдъ, заедно съ митрополитъ Климента, посети и живущитѣ на близката гара Гължово сродници. Архиерейтѣ направиха посещения въ домоветѣ и на мнозина още селяни. Младиятъ Митрополитъ раздаде иконки и кръстчета на заобиколилитѣ го деца и съ това завинаги спечели тѣхнитѣ чисти сърца. Всички радостно следѣха всѣки милъ погледъ, блага усмивка и бодра крачка на новия си Кириархъ.

Високопреосвещениятъ Неофитъ напустна гарата и селото щастливъ, че въ родното си огнище можа да подиша роденъ въздухъ и въ мили срещи да възвърне скъпи спомени, а митрополитъ Климентъ — радостенъ, че можа да посети новъ кжтъ на богодарованата си епархия.

И въ този моментъ на раздѣла, ние, духовнитѣ чеда, не можемъ да желаемъ друго, освенъ да отправимъ мисль, сърдце и желание къмъ Бога, съ молитва къмъ Него, щото Той да дарува многолѣтно здраве на високитѣ ни църковни гости — та, обдарени съ апостолска мъдростъ и силенъ духъ въ Христа, чрезъ такива посещения да ни наставляватъ въ вѣра и благочестие и да ни насочватъ къмъ всѣко добродетелно възрастване.

Свещ. Стефанъ Дучевъ

Сливенска епархия. На 1 януарий 1941 год. Негово Високопреосвещенство митрополитъ Евлогий отслужи благодарственъ молебенъ по случай новата година въ катедралната църква „Св. В. М. Димитрий“ въ *гр. Сливенъ*.

следъ който има приемъ на официални лица и граждани въ Митрополитския домъ.

На 7, 8 и 9 януарий служи въ тритѣхъ градски църкви въ *гр. Сливенъ*: „Св. В. М. Димитрий“, „Св. Николай“ и „Св. София“ и произнесе подходящи празнични слова.

На 14 януарий отслужи св. Литургия въ църквата „Св. Богородица“ въ *гр. Тополовградъ*. Говори за живота, учението и възпитанието на св. Василия Велики и днешната младежъ. Презъ време на св. служба произведе въ чинъ „протоиерей“ свещ. Яни п. Христовъ, Архиерейски намѣстникъ въ *гр. Тополовградъ*.

На 17 януарий отслужи св. Литургия и панихида въ църквата „Св. В. М. Димитрий“ въ *гр. Сливенъ* по случай 63-годишнината отъ освобождението на града. Говори за дѣлото на освободителитѣ.

На 19 януарий — Богоявление — Негово Високопреосвещенство отслужи св. Литургия въ катедралната църква „Св. Кирилъ и Методий“ въ *гр. Бургасъ* и следъ извършването на великия водосветъ хвърли, по обичая, при стечение на хиляденъ народъ, св. кръстъ въ морето.

На 20 януарий отслужи св. Литургия въ църквата „Преображение Господне“ въ *гр. Бургасъ*. Говори за подвига на св. Иоанъ Кръстителъ. Сжщиятъ день въ 4 ч. следъ обѣдъ освети сградата на Военния клубъ въ града. По тоя случай говори за ролята на родното воинство като културтрегеръ въ мирно време.

На 22 януарий посети Бургаския областенъ затворъ, кждето извърши водосветъ и порѣси всички затворници въ келиитѣ имъ. Говори предъ затворницитѣ за поуката отъ държането на двамата разпнати съ Исуса Христа затворници-разбойници. Присѣтствуваха Областниятъ директоръ г. А. Козаровъ и прокурорътъ при областния съдъ.

На 23 януарий посети двата детски дневни домове и родилния домъ въ *гр. Бургасъ*.

На 30 януарий отслужи въ църквата „Св. Николай“ въ *гр. Ямболъ* св. Литургия и молебенъ по случай рождения день на Негово Величество. На молебена говори за личността и дѣлото на всенародно любимия Царъ.

На 31 януарий отслужи въ църквата „Св. В. М. Георгий“ въ *гр. Ямболъ* св. Литургия, панихида и благодарственъ молебенъ по случай патронния празникъ на прогимназията „Ат. Кожухаровъ“. Говори за живота и дѣлата на св. Атанасия Велики. Следъ църковенъ отпуста посети годишното събрание на Православно-християнското братство при църквата „Св. Троица“ и предъ събранието говори върху „Задачитѣ на Православно-християнскитѣ братства и днешното време“.

На 2 февруарий отслужи въ църквата „Св. Троица“ св. Литургия и водосветъ по случай патронния празникъ на ученическото хр. дружество „Св. Патриархъ Евтимий“ и откриването на дневенъ детски домъ за работнически деца при сжщата църква. Говори за „Социалнитѣ задачи на Църквата въ днешно време“. Сжщиятъ день сл. обѣдъ Негово Високопреосвещенство посети Недѣлното училище при църквата „Св. Николай“ и присѣтствува на годишното събрание на Ямболското православно-християнско братство „Св. Николай“. Говори предъ ученицитѣ отъ Недѣлното училище за „Изпитанията въ живота на децата“.

На 7 февруарий отслужи въ църквата „Св. Кирилъ и Методий“ въ *гр. Бургасъ* панихида и молебенъ съ подходящо слово по случай 63-годишнината отъ освобождението на *гр. Бургасъ*.

На 9 февруарий откри съ подходяща речъ въ Военния клубъ въ *гр. Сливенъ* „голѣмата вечеръ“ — празненство, устроено отъ Сливенския клонъ „Черв. кръстъ“ съ благотворителна целъ.

На 26 февруарий — Св. Евлогий, Архиепископъ Александрийски — Негово Високопреосвещенство, по случай

именния си день, отслужи св. Литургия в катедралната църква „Св. В. М. Димитрий“ в гр. Сливенъ и ржкоположи въ свещенически чинъ дяконъ Димитрий Йордановъ за III-а енория при църквата „Св. Николай“ въ сщия градъ. Следъ църковенъ отпустъ отслужи водосветъ и съ подходяща речъ откри подкрепителната спирка при ж. п. гара Сливенъ, уредена отъ мѣстния клонъ „Черв. кръстъ“.

На 2 мартъ—Освобождението на България—отслужи панихида и благодарственъ молебенъ въ катедралната църква „Св. В. М. Димитрий“ в гр. Сливенъ.

На 22 мартъ— по случай патронния празникъ на Сливенската мжка гимназия „Добри Чинтуловъ“, отслужи панихида и молебенъ и произнесе напжтствено слово къмъ празнуващитѣ ученици и учители.

На 23 мартъ—Кръстопоклонна недѣля—отслужи въ катедралната църква в гр. Сливенъ св. Литургия и ржкоположи въ дяконски чинъ Кирилъ п. Ивановъ, отъ с. Николаево, Плѣвенско. Говори за „житейския кръстъ въ живота на отдѣлния човѣкъ и на българския народъ“.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

СЪДЕБНО ОТДѢЛЕНИЕ.

Съобщава се на заинтересованитѣ страни и лица, че на *осмото* съдебно заседание на Св. Синодъ презъ лѣтната му сесия на 1941 година ще бждатъ сложени на разглеждане следнитѣ производства:

VIII съд. заседание — 25. VI. 1941 г.

1) в. бр. д. № 51/40 на Костантинъ Г. Палашевъ и Божана М. Филипова, отъ София.

2) в. бр. д. № 245/40 на Стефана Н. Янкова, отъ с. Благово Шуменско и Петъръ Д. Петковъ, отъ с. Любичево, Омуртагско.

3) в. ч. пр. № 12/41 на Саркисъ Артиновъ Астарджиевъ, отъ София и Недѣлка Йорд. Попова, отъ Русе.

4) в. бр. д. № 67/41 на Донка и Никола Севдалови, отъ София.

5) в. бр. д. № 109/41 на Иванъ Гарабетовъ Нархадиевъ и Иванка М. Петрова, отъ София.

6) в. бр. д. № 110/41 на Теню Хр. Желевъ и Каланфира П. Манолова, отъ с. Караджалово, Борисовградско.

7) в. бр. д. № 111/41 на Димитъръ Вълкановъ Ивановъ и Петра Николова, отъ София.

8) в. бр. д. № 112/41 на Георги Ангеловъ Георгиевъ и Екатерина С. Коджаманова, отъ София.

9) в. бр. д. № 113/41 на Милка Енчева и Светославъ Тодоровъ, отъ София.

10) в. бр. д. № 114/41 на Маниръ Ивановъ и Мария Машова, отъ София.

11) в. бр. д. № 115/41 на Апостолъ К. Павловъ и Магдалина Н. Ангелова, отъ Пловдивъ.

12) в. бр. д. № 116/41 на Димо Балевъ Мариновъ и Маринка Великова Славова, отъ с. Бозвелийско, Провадийско.

Забележка: Ако горното заседание не се състои на опредѣлената дата, или пъкъ не се разгледатъ всички дѣла, отлагатъ се за следващото по редъ заседание.

Всички дѣла, които постъпятъ въ Св. Синодъ до 23 юний т. г., ще бждатъ насрочени за разглеждане за 28 с. м.

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА.

— **Н. Величество Царьтъ** отъ Германия отиде въ Италия на гости на италианското кралско семейство. Царьтъ има двучасовъ разговоръ съ г. Мусолини.

— **Н. В. Царицата** посети работническия центъръ въ кв. х. Димитъръ.

— **Правителството** реши да въведе гражданска мобилизация за прибиране зърненитѣ храни.

— **Създава се нова Русенска област.**

— **М-ритѣ** на финанситѣ, земедѣлието, пжтищата и благоустройството посетиха Македония и Тракия.

— **Седалището** на Тракийската област се мѣсти отъ Ксанти въ Кавала.

— **Известниятъ** германски специалистъ по маларията проф. д-ръ Мюленсъ е по обиколка изъ Македония и Тракия по организиране борбата съ маларията.

— **Подведени бѣха** подъ клетва младитѣ войници и произведени въ първи офицерски чинъ юнкеритѣ свършили Военното училище.

Хърватската държава вече има окончателни граници. Устройството ѝ продължава.

— **Водачътъ** на Хърватската държава г. Анте Павеличъ, придруженъ отъ главнокомандуващия Квартерникъ и м-ра на външитѣ работи Ларковичъ, въ Венеция подписаха конвенцията за присъединение на Хърватско къмъ Тристранния пактъ.

Въ Италия се откри заседанието на камаритѣ на коорпорациитѣ и сноповетѣ. Дуче произнесе речъ, въ която описа участието на Италия въ войната и заяви, че Албания си присъединява Косово поле и Чамурия. Черна гора става независима държава съ владетель отъ дома на кралъ Никита, бившия кралъ на Черна Гора. Заяви сжщо, че Италия ще окупира Гърция, а България ще си присъедини Македония, която е чисто българска.

— **Окупирването** на Гърция е започнато отъ италиански войски.

Турското правителство реши единъ пжтъ месечно да свиква на заседание Народното събрание.

Френското правителство, следъ като бѣ нападната Сирия отъ войскитѣ на Англия и Де Голъ, прие войната и взе всички мѣрки да защити Сирия и Ливанъ. Успѣхитѣ на англичанитѣ сж малки поради французката съпротива. По случай това нападение до Англия бѣха отправени две остри ноти отъ Франция.

Английскиятъ м-ръ председателъ Чърчилъ предъ конференцията на представители на доминионитѣ и избѣгалитѣ правителства отъ Белгия, Холандия, Норвегия, Полша и пр. е държалъ речъ, въ която е казалъ, че Англия може да загуби Египетъ, Палестина, и дори Британскитѣ острови, но ще продължи борбата до като победи.

Руската агенция ТАСС съ комюнике опроверга най-категорично английскитѣ съобщения, че отношенията между Русия и Германия биле влошени.

— **Отъ американски** източници се черпятъ све-

дения, че предстояли важни руско-германски спогодби.

Американското правителство, начело съ Рузвелтъ, все повече се доближава къмъ войната. Рузвелтъ вече има закони противъ стачкитѣ, законъ за блокиране паричнитѣ влогове на европейскитѣ държави въ полза на Америка и най-сетне право на конфискация.

— Водачътъ на Амариканскитѣ работнически синдикати Фрейтагъ се е изказалъ, че, въпрѣки мѣркитѣ на Рузвелта противъ стачкитѣ, тѣ ще продължатъ.

I. У насъ.

Рождениятъ день на Н. Ц. В. Престола-наследника. На 16 т. м. преди обѣдъ, по случай рождения день на Негово Царско Височество князь Симеонъ Търновски, въ храма-памятникъ „св. Александъръ Невски“ се отслужи молебенъ отъ Негово Високопреосвещенство Видинския митрополитъ Неофитъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ, въ съслужение съ Тѣхни Високи Преосвещенства митрополитѣ Софийския Стефанъ, Вратчанския Паисий, Варненския и Преславския Иосифъ, Пловдивския Кирилъ, Ловчанския Филаретъ, Сливенския Евлогий и Старо-Загорския Климентъ; съ Тѣхни Преосвещенства епископитѣ Стобийски Никодимъ, Драговитийски Харитонъ и Знеполски Флавианъ; съ Високопреподобнитѣ архимандрити Симеонъ и Николай и храмовото духовенство. На молебена присѣтствуваха: военната и гражданска свита на Н. В. Царя, всички министри, начело съ министъръ-председателя г. проф. Б. Филовъ, председателътъ на Н. събрание г. Калфовъ, генералитетътъ, висши чиновници и многоброенъ народъ. Следъ молебена официалнитѣ лица се разписаха въ Двореца.

Докладитѣ на Управляващитѣ епархии въ новоосвободенитѣ земи. Въ първитѣ си заседания Св. Синодъ въ голѣмъ съставъ е изслушалъ обстоянитѣ доклади на Високопреосвещенитѣ митрополити, управляващи епархиитѣ въ новоосвободенитѣ български земи. Отъ тия доклади се вижда, че и въ четиритѣ възстановени епархии Управляващитѣ организирали епархийската власть, учредили епархийски съвети, назначили архиерейски намѣстници и много енорийски свещеници. Навсѣкжде Архиерейтѣ сж били посрѣщани съ неописуемъ възторгъ и радости съззи отъ нашитѣ братя, които четвъртъ вѣкъ не бѣха видѣли родни архипастири и пастири.

Годишниятъ актъ на Софийската духовна семинария. На 14 т. м. преди обѣдъ, при скромна домашна обстановка, се извърши годишниятъ актъ на Софийската духовна семинария. Въ семинарския храмъ се отслужи молебенъ отъ Негово Преосвещенство Драговитийския епископъ Харитонъ, ректоръ на семинарията, въ съслужение съ клирици-учители. Следъ

молебена Преосвещениятъ Ректоръ произнесе напѣтствено слово къмъ зрѣлостницитѣ. Отговори първенецътъ на випуска Петъръ Василевъ Поповъ. Следъ това ректорътъ раздаде дипломитѣ на завършилитѣ. На скромното празднество присѣтствува и Негово Високопреосвещенство Неврокопскиятъ митрополитъ Борисъ, който въ края на общия и прощаленъ обѣдъ въ семинарската трапезария предаде на зрѣлостницитѣ благословението на св. Синодъ, придружено съ ценни размисли за подготовката, дълга и утрешната имъ служба на църква и народъ. Данни изъ отчета за живота на семинарията ще дадемъ по-късно.

Утро на православнитѣ ученически дружества. Въ недѣля — 25 май т. г. — преди обѣдъ въ Варненския народенъ театъръ е било дадено традиционно утро отъ ученическитѣ християнски православни дружества при варненскитѣ училища. На утрото присѣтствуваха Високопреосвещенитѣ митрополитъ Иосифъ, пратеници на християнскитѣ дружества въ епархията, г-да директоритѣ и почти всички учители отъ Варненскитѣ учебни заведения, шефове на учреждения, председатели на културни и национални организации и многоброенъ народъ. Утрото било открито съ националия химнъ и химна на Негово Величество Царя. Г-нъ Тодоръ Капановъ, епархийски организаторъ на пр. хр. дружества, казалъ приветствие. Следъ него Н. В. м-тъ Иосифъ изложилъ програмата, целитѣ и задачитѣ на уч. пр. хр. дружества. Изложението било възторжено одобрено отъ хилядното множество съ нестихващи ржкоплѣскания.

II. Въ чужбина.

Въ Италия. На гроба на св. Кирилъ. Въ една закѣснѣла отъ Римъ дописка съобщаватъ, че тая година българитѣ въ Римъ съ рѣдка тържественост отпразднували дня на светитѣ равноапостолни Кирила и Методия въ църквата „Св. Климентъ“, въ чието подземие се намира гробътъ на св. Кирила. По починъ на българитѣ студенти-католици, въ тая църква била извършена на славяно-български езикъ тържествена Литургия въ паметъ на Светитѣ Братя. Следъ това всички присѣтствуващи слѣзли въ подземие на църквата, дето положили цвѣтя и се поклонили на гроба на св. Кирила. Предъ гроба произнесълъ вдъхновено слово нашиятъ пълномощенъ министъръ г. Караджовъ, който, между друго, казалъ:

„Въ този тържественъ часъ всѣкжде, гдето се говори българска речъ, се чувствува паметта на светитѣ Равноапостоли, както никога другъ пѣтъ, защото българскиятъ народъ е възкрѣсналъ за новъ свободенъ животъ. Нека отправимъ горещи молитви къмъ Светитѣ Братя Кирила и Методия: да дадатъ своето покровителство и занаяредъ на своя народъ, тъй както тѣ го крѣпѣха презъ днитѣ на вѣковното робство, за да може, възроденъ, той да бжде всрѣдъ семейството на останалитѣ народи носителъ на право, силенъ съ своитѣ добродетели и самопожертвуване“.

Всички радости въ тоя животъ сж придружени отъ мъжки и горчивини, за да не ни опиватъ.

Гл. редакторъ Хр. Поповъ

Печатъ С. М. Стайковъ — София